

Előszó

Annona Nova IX.
2018.

„Demokratának lenni mindenekelőtt annyit tesz, mint nem félni: nem félni a más véleményűektől, a más nyelvűektől, a más fajúaktól, a forradalomtól, az összeesküvésektől, az ellenség ismeretlen gonosz szándékaitól, az ellenséges propagandától, a lekicsinyléstől és egyáltalán mindazoktól az imaginárius veszedelmektől, melyek azáltal válnak valódi veszedelmekké, hogy félünk tőlük.”
(Bibó István)

*„Sej, szellők, fényes szellők, fújjátok, fújjátok,
holnapra megforgatjuk az egész világot.”*
(mozgalmi dal, a Népi Kollégiumok Országos Szövetségének indulója)

„Le a deleuze-i eseménynyel! Badiou-i eseményt!”
(kerényis tábla felirata egy pécsi demonstráción)

Kedves Olvasó!

Meg kell értened néhány dolgot, mielőtt elolvasod ezt a könyvet.

Elsőre botrányosnak tűnik az a kijelentés, hogy a szakkollégiumok valójában nem a felsőoktatás tehetséggondozó műhelyei. Hiszen az egyetemek, karok – főleg amióta anyagilag és az akkreditáció szempontjából megéri – nagyon büszkék a szakkollégiumaikra. A szakkollégisták elhozzák az OTDK helyezések nagy részét, az egyetem után a legjobb munkahelyekre kerülnek be, vagy épp sikeres piaci vagy politikai vállalkozásokat indítanak be.

Pedig a legtöbb szakkollégium nem a felsőoktatás rendszeréből nőtt ki, hanem éppen annak ellenére, annak kritikájaként jött létre, mert hiányoltak bizonyos értékeket a felsőoktatásból. És úgy gondolták, hogy ha az egyetemi oktatás ezeket nem biztosítja, akkor nincs más út: a hallgatóknak maguknak kell megszervezni egy alternatív felsőoktatást. Ennek az alternatív formának az alapeszméi, amelyeket a szakkollégisták hiányoltak a felsőokta-

tásból: pártsemlegesség, autonómia, demokrácia, szakmaiság, társadalmi felelősségvállalás, közösségiség. Tulajdonképpen mindaz, amit amúgy a felsőoktatás lényegének és céljának tartanánk – legalábbis mi, szakkollégisták. A szakkollégiumok léte és működése folyamatos kritika alatt tartja az egyetemeket, és segít abban, hogy a felsőoktatás időnként megújuljon. Ha a szakkollégiumok feladnák ezt a kritikát, azt nem csak a szakkollégiumok sýnylenék meg, hanem az egyetemek is. A cél inkább az lenne, hogy az egyetemek kezdjenek el úgy működni, mint a szakkollégiumok. Legyenek autonómok, demokratikusak, szakmaiak, közösségiek és társadalmilag érzékenyek.

A szakkollégiumok elsősorban tehát nem a felsőoktatás tehetséggondozó műhelyei, hanem autonóm, demokratikus közösségek. Mi, szakkolísok tudjuk, hogy az önkormányzatiság, közösségiség és szakmaiság nem három külön projektje a szakkollégiumoknak, hanem az eszme három szorosán összefüggő aspektusa. Nemcsak azt gondoljuk, hogy magasabb szintű szakmaiságot tudunk végezni azzal, hogy saját magunk szervezzük meg a szakmai rendszerünket és programjainkat, hanem azt is, hogy ez a szakmaiság minőségileg más. Hiszen a legtöbb esetben közös gondolkodás, eszmeccserék, viták, diszkussziók árán jutunk el hozzá. A szakkollégiumon belül demokratikus és közösségi módon osztjuk meg egymással a tudást, és hiányzik belőle az akadémiai és egyetemi terek különféle autorításai és hagyományos hierarchiája. Tulajdonképpen egy életeszményt valósítunk meg: olyan kritikai értelmiségekké szeretnénk válni, akik az egyetemről kikerülve magas szintű szakmai felkészültségünkkel és szociális érzékenységünkkel a közösség, a társadalom demokratizálásán és megjobbításán munkálkodunk.

Most egy kicsit a szakkollégium tereiről kell beszélnem. Bibó István szavai után gyakran nevezzük a szakkollégiumokat a szabadság kis köreinek. Ami jelzi, hogy autonóm, demokratikus közösségnek lenni ma, vagy amikor alakultak az első szakkollégiumok, egy elkülönülést, visszavonulást is jelent, afféle védett szigeteket a társadalomban. Ezeket a szigeteket más szabályok és struktúrák alakítják, mint a világ más tereit, és ezért elkülönülnek a külvilágtól: ettől *sziget*, mint ahogyan Kerényi Károlyék is neveztek mozgalmukat. A szigeten a tőke, a versengés és az elnyomás helyett a közösségiség, az összefogás és a barátság logikája a meghatározó.

A Kerényi Károly Szakkollégiumot mint teret a mindenkori tagság hozza létre azáltal, hogy közös gondolkodásuk, emlékezetük, találkozásuk helyszínévé tesznek bizonyos helyeket. Ilyen hely az együttlakó bázis a kollégiumi akolmeleggel, ahol sokszor éjszaka nyúló viták folynak a blokk közös konyhájában filológia és filozófia határmezsgyéjéről vagy a csokis zabfalatokról. A Kerényi Sziget a könyvtárral és a maga enciklopédikus rendetlenségével (nem rég már semmire fel nem használható szövegű HaHá-s molinókat találtunk az egyik sarokban – de mi az a HaHa?). Az E541-es terem a lefordíthatatlan szövegű logónkkal a falán („non novus sed noviter” = nem újonnan, hanem újólag?), ahol a diszkuszióinkat tartjuk. De akkor is létrejönnek ilyen helyek, amikor csak összefut 4-5 kerényis a BTK folyosóján (ennek gyakorisága jóval meghaladja a statisztikai valószínűséget), együtt fagyoskodnak a nélkülük amúgy kihalt kari könyvtárban, vagy épp átrendezik a berendezést az OTDK ünnepélyes vacsorájánál, hogy egy asztalnál ülhessenek. Azzal, hogy a kerényisek számára ezek a helyek a közösség tereivé válnak, egyben el is hódítják azokat a világtól, és a saját működésük szerint formálják át: a sziget növekszik.

A Kerényi működése ezért folyamatos hódítás, térhódítás. Hódítás, de erőszakmentes, mert a kerényisek fegyverei az érvelés, a vita, a nyitottság és a megértés. Gerillaharcunk taktikái közé tartozik az offenzív konferenciára járás, a polgári lakosságot is sújtó nyitott fórumok és beszélgetések, és mondhatni: a tanulmánykötet a kerényisek utcaköve. Ezekkel az eszközökkel az a célja a Kerényinek, hogy közösségi és tudományos eszméiket elterjesszék széles e világban, hogy a világ is olyan helyé válhasson, mint a szakkollégium: barátságossá, demokratikussá, közösségivé, ahol emberek helyett legfeljebb az érveknek van autoritása. Ezért a kerényisek minden tevékenysége magán viseli a szakkollégium eszmeiségének lenyomatát, és azt a kritikai attitűdöt, ami életre hívta a szakkollégiumi mozgalmat.

Azzal, hogy az Annona Nova legújabb kötetét tartja kezében az olvasó, belépett a Kerényi Károly Szakkollégium egy nagyon fontos terébe. Azon túl, hogy a szerzők nagyszerű tudományos munkásságáról ad hírt a kötet, betekintést enged a Kerényiben zajló munkába is, hiszen mindegyik tanulmányt több diszkusziós esten és konferencián vitatta meg a tagság. A kerényisek reményei szerint az Annona Nova kötetei számot adnak erről a műhelymunkáról és arról a szellemiségről, amely a szakkollégium

mindenkori tagjait évek óta egységbe forrasztja. Ez a könyv is egy hely, ahol ott vannak a kerényisek, és várják, hogy a kedves olvasó is részt vegyen az általuk indított diszkusszió.

Kedves Olvasó, lépj be ebbe a térbe, és a lehető legnagyobb jóindulattal, nyitottsággal, de kritikusan olvasd ezeket a szövegeket, szállj vitába velük, gondold tovább a felvetett problémákat!

Köszönöm a megértésed,

Szatmári Áron
a Kerényi Károly Szakkollégium volt tagja

Pécsett, 2017. október 18-án

A Kerényi Károly Szakkollégium tagjai a 2016/2017-es és a 2017/18-as tanévben

Aradi Fanni Sarolta	Horváth Klaudia	Rácz Barbara
Aradi Hanga Zsófia	Horváth Péter Kálmán	Radnai Dániel Szabolcs
Árvai Attila	Ignác Ágoston	Rétfalvi P. Zsófia
Bacsa Ildikó Eszter	Juhász Péter	Siket Martina
Bali Cintia	Kántor Zsófia	Simor Kamilla
Bodrogai Dóra	Karácsonyi Krisztina	Sipos Balázs
Csapó Gyöngyvér	Kása István	Soponyai-Szakács Milán
Császár Andrea Mária	Kovács István	Szabó Bianka
Csiby Édua Boglárka	Kovács Péter	Szabó Dárió
Emesz Sára	Kömüves Dániel	Szabó Dorottya
Endrődi Edina	Makovics Gábor	Szabó Róbert
Fenyő Dániel	Marosi Katalin	Takács Barbara
Flach Richárd	Máté Zsolt	Tislér Ádám
Frimpong-Manso	Mogyorósi Renátó	Várdai Levente
Debora	Molnár Kata	Varga Barbara Kornélia
Gór Dóra	Mosoni Mulki	Venyercsán Dávid
Gyöngy Réka	Ónya Balázs	Vörös Eszter
Halpert Erik	Orsós György	Zdenyák József
Herth Ákos	Palásthy Krisztina	Zsupos Norbert
Hirth Zsófia	Petrányi Erika	

A Kerényi Károly Szakkollégium mentorai a 2016/2017-es és a 2017/18-as tanévben

Bozsoki Petra	Neményi Réka	Szántó Ákos
Kocsis Árpád	Pandur Petra	Vámos Eszter
Mohácsi Balázs	Szabó János	Vilmos Eszter

A Kerényi Károly Szakkollégium tanára a 2016/2017-es és a 2017/18-as tanévben

András Csaba